

**TÜRKİYE BANKACILIK SİSTEMİNDEKİ YABANCI SERMAYELİ MEVDUAT
BANKALARININ RİSK DERECELENDİRMESİ: CAMELS TABANLI VIKOR MODELİ
UYGULAMASI ***Doç. Dr. Mehmet Fatih BAYRAMOĞLU * Elif GÜLLÜ * **ÖZET**

Ekonomik alanda yaşanan gelişmeler ve bankacılık sektöründe gerçekleştirilen reformlar yabancı sermayeli bankaların sistem içerisindeki payının artmasını sağlamıştır. Yabancı sermayeli bankaların sektördeki paylarının gün geçtikçe artması risk derecelendirmelerinin de önemini artmasına neden olmuştur. Bu çalışmada 2013-2017 yıllarını kapsayan 5 yıllık dönem için Türkiye Bankalar Birliği (TTB) 'ne ait resmi web sayfasında yayımlanan "Seçilmiş Rasyolar" tablolarından yararlanılarak, Türkiye bankacılık sisteminde yer alan özel ve kamusal sermayeli mevduat bankaları grup bazlı, Türkiye 'de kurulmuş olan yabancı sermayeli mevduat bankaları ise hem banka hem de grup bazlı CAMELS tabanlı VIKOR modeli ile risk analizi yapılmıştır. Çalışmada yabancı sermayeli mevduat bankalarının banka bazında değerlendirmesinde en iyi risk yönetim performansına sahip olan bankanın Deutsche Bank A.Ş. olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Grup bazlı değerlendirmede ise kamusal sermayeli mevduat bankalarının risk yönetim performansında düşüş, özel ve yabancı sermayeli mevduat bankaları grubunda ise dalgalanmalar yaşanmasına rağmen önemli derecede değişimin yaşanmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türk Bankacılık Sektörü, Yabancı Sermayeli Bankalar, VIKOR Modeli, Risk Derecelendirme.

JEL Kodları: G21, G24, G32

* Bu çalışma, ZBEÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde tamamlanmış olan "Türkiye Bankacılık Sistemindeki Yabancı Sermayeli Mevduat Bankalarının Risk Derecelendirmesi: CAMELS Tabanlı VIKOR Modeli Uygulaması" başlıklı yüksek lisans tezinden türetilmiştir.

* Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, Zonguldak, Türkiye. e-mail: mfbayram@gmail.com

* Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, Zonguldak, Türkiye. e-mail: s elif_60@hotmail.com

Makale Geçmiři/Article History

Başvuru Tarihi / Date of Application : 10 Temmuz / July 2020

Düzeltilme Tarihi / Revision Date : 18 Ağustos / August 2020

Kabul Tarihi / Acceptance Date : 30 Ağustos / August 2020

RISK RATING OF FOREIGN-OWNED DEPOSIT BANKS IN TURKEY'S BANKING SYSTEM: APPLICATION OF CAMELS BASED VIKOR MODEL

ABSTRACT

Thanks to the recent developments in the economic area and the reforms conducted in the banking system, there is an increase in the share of the foreign-owned banks in the system. As the share of foreign-owned banks in the banking sector has increased, the importance of risk ratings has also risen. In this study, benefiting from the chart "Selected Ratios" published in the official web page of TBB 5-year period covered years 2013 to 2017, the risk analysis of the privately and state owned banks taken part in Turkey's banking sector have been conducted as group-based, while the risk performance analysis of the foreign-owned banks founded in Turkey has been analysed with CAMELS based VIKOR model both as group and bank basis. In this study it was concluded that Deutsche Bank has the best risk management performance according to the evaluation of foreign-owned deposit banks on bank by-bank basis. In the group based assessment; however, it was understood that one hand there was a decrease in the risk management performance of state-owned deposit banks on the other hand despite the fluctuations there was not a significant change in privately and foreign owned deposit banks groups.

Key Words: Turkish Banking Sector, Foreign-Owned Banks, VIKOR Model, Risk Rating

JEL Codes: G21, G24, G32.

1. GİRİŞ

Bankalar para ticareti yapan kurumlardır. Bankalar, para ticaretini gerçekleştirirken para alış maliyetini en aza indirmeye, para satış bedelini ise maksimize etmeye çalışırlar. Ancak, söz konusu fonlar elde edilirken ve kullanılırken bağlı olunan kamusal düzenlemeler, bankaya para yatıranların korunması, kamu gelirleri elde edilmesi gibi sebeplerle bankalara ek sorumluluklar getirilmektedir. Bunun sonucunda da bankalar, kendilerine ek sorumluluğa sebep olan kamusal düzenlemelerden kaçınmak amacıyla, ülke riskini de azaltarak yeni piyasalara girerler (Pedük, 2005: 1). Dolayısıyla bir bankanın birden fazla ülkede şube veya ortaklığa sahip olması ve bu ortaklıklarını kontrol etmesi yabancı bankacılık olarak tanımlanmaktadır (Curry, Fung ve Harper, 2003: 27).

Türkiye’de bankacılık faaliyetlerinin başlangıcı da yabancı sermaye eliyle olmuş, Cumhuriyetin ilanına kadar ki geçen sürede yabancı sermayeli bankalar etkin rol üstlenmişlerdir. Ancak Cumhuriyetin ilanı ile milli bankacılık anlayışının benimsenmesi, 1980 yılına kadar ki geçen sürede yabancı sermayeli bankaların sayılarında ve etkinliklerinde azalışa neden olmuştur.

1980 yılından itibaren ise kambiyo mevzuatının serbestleşmesi, yabancı sermaye hareketlerinde sınırlamalara neden olan kuralların kaldırılması, ekonominin serbest piyasa şartlarına uyumunu sağlama çalışmaları ve bankacılık sektörüne girişi kolaylaştıran regülasyonların yapılması, Türkiye’de faaliyete başlayan yabancı banka sayısında önemli düzeyde bir artışın yaşanmasına neden olmuştur (Karahan ve

İpek, 2013: 299; Çakar, 2003: 40; Güloğlu ve Altunoğlu, 2002: 4). Özellikle Türkiye’de 2000 ve 2001 yıllarında yaşanan krizlerin ardından uygulamaya konulan Bankacılık Sektörü Yeniden Yapılandırma Programı doğrultusunda gerçekleştirilen reformlar ile bankacılık sektörünün sağlıklı bir yapıya kavuşması, piyasa beklentilerinin olumlu yönde olması, faiz ve enflasyon oranlarındaki düşüş eğilimi, yabancıların bankacılık sektörüne olan ilgisini artırmıştır (İşeri ve Ulusan, 2007: 131; Bumin, 2007b: 125). Türk bankacılık sektöründe yabancıların payının artmasında yabancı sermayedarların Türkiye’deki bankalara gösterdiği ilginin yanı sıra yerel banka sahiplerinin de bankalarını satma yönündeki temayülleri etkili olmuştur (Bumin, 2007a: 65-66). Yaşanan gelişmelerin sonucunda sektörde yabancı oranında artış yaşanmakla birlikte önümüzdeki dönemlerde yabancı paylarının daha da artması beklenmektedir (Görmez, 2008: 25-26).

2017 yılsonu itibarıyla Türk bankacılık sektöründe 51 banka mevcuttur. Bu bankaların 13’ü yatırım bankası, 5’i kalkınma bankası ve 33’ü ise mevduat bankasıdır. Yatırım bankalarının 4’ü, mevduat bankalarının da 20’si yabancı sermayeli banka olup, mevduat bankalarından 5’i şube açan yabancı sermayeli banka iken 15’i ise Türkiye’de kurulmuş yabancı sermayeli bankadır (TBB, 2018).

Tablo 1. Türk Bankacılık Sektöründe Faaliyet Gösteren Bankaların Sayı ve Aktif Büyüklükleri (31/12/2017 itibarıyla)

	1990		2000		2005		2010		2015		2017	
	Sayı	Aktif Payı	Sayı	Aktif Payı	Sayı	Aktif Payı	Sayı	Aktif Payı	Sayı	Aktif Payı	Sayı	Aktif Payı
Kamu. Ser. Mev. Bank.	8	44,55	4	34,30	3	31,36	3	30,99	3	30,12	3	32,64
Özel Ser. Mev. Bankaları	25	43,24	28	47,46	17	59,71	11	51,62	9	38,04	9	36,51
Yab. Ser. Mev. Bankaları	23	3,46	18	5,42	13	5,22	17	14,09	21	26,93	21	25,11
Kal. ve Yat. Bankaları	10	0	18	4,46	13	3,24	13	3,22	13	4,77	13	5,65
TMSF Dev. Bankalar	0	8,75	11	8,36	1	0,47	1	0,08	1	0,14	1	0,09
Toplam	66	100	79	100	47	100	45	100	47	100	47	100

Kaynak: TBB (2017) Türkiye’de Bankacılık Sistemi (1958’den İtibaren), <https://www.tbb.org.tr/tr/bankacilik/banka-ve-sektor-bilgileri/istatistiki-raporlar/59>, (04.05.2017).

Tablo 1’den de görüleceği üzere yabancı sermayeli mevduat bankalarının, bankacılık sektörü içerisinde sahip olduğu paylarının yıllar itibarıyla artması, bu bankaların risk derecelendirmelerinin de öneminin artmasına neden olmuştur. Bu çalışmada, Türk bankacılık sektöründe faaliyet gösteren yabancı sermayeli mevduat bankalarının 2013-2017 yıllarına ilişkin risk derecelendirmesi CAMELS derecelendirme sistemi bileşenleri temel alınarak VIKOR yöntemi ile yapılmıştır. Bu amaçla, Türkiye’de kurulmuş yabancı sermayeli mevduat bankalarının risk derecelendirmesi hem banka bazında, hem de Türk Bankacılık sistemiyle karşılaştırmalı olarak değerlendirmelerde bulunabilmek amacıyla özel, kamusal ve yabancı sermayeli mevduat bankaları grup bazında çalışmaya dahil edilmiştir.

Bu çalışma beş bölümden oluşmaktadır. İkinci bölümde banka performanslarının değerlendirilmesine yönelik yapılmış yerli ve yabancı çalışmalara yönelik alanyazın incelemesi sunulmuştur. Üçüncü bölümünde VIKOR modelinin uzlaşık sıralama algoritmasında takip edilen adımlara yer verilmiştir. Dördüncü bölümde yabancı bankaların 2013-2017 yılları arası verileri kullanılarak, risk derecelendirmesi geliştirilen CAMELS tabanlı VIKOR modeli ile analiz edilmiş ve bulgulara ilişkin değerlendirmelerde bulunulmuştur. Çalışmanın sonuç bölümünde ise, elde edilen sonuçlar gerek Türkiye'deki yabancı bankalar özelinde, gerekse Türk Bankacılık Sistemi genelinde yorumlanmış olup, elde edilen sonuçlar ilgili literatür ile karşılaştırılmalı olarak değerlendirilmiştir.

2. LİTERATÜR İNCELEMESİ

Literatürde banka performanslarının değerlendirilmesine yönelik birçok çalışma bulunmaktadır. Bu bölümde banka performanslarının değerlendirilmesi amacıyla yapılmış yerli ve yabancı çalışmalara yönelik alanyazın incelemesi sunulmuştur.

Doumpos ve Zopounidis (2010) Yunanistan'da 2001-2005 yılları arasında faaliyet gösteren bankaların Çok Kriterli Karar Verme (ÇKKV) yöntemlerinden PROMETHEE II ile sıralamasını yapmışlardır. Çalışmada CAMELS sistemine uygun kriterler kullanılmış ve çalışmanın sonucunda değerlendirme süreci parametrelerine özel önem verilmesi gerektiği ve bunun da bankaların güçlü ve zayıf yönleri üzerinde olumlu sonuçlar sergilediğini tespit etmişlerdir.

Safiullah (2010) Bangladesh'de 2004-2008 yılları arasında faaliyet gösteren 4 adet İslam ve 4 adet ticari bankanın finansal performanslarını T-testi ile değerlendirmiştir. Çalışmanın sonucunda, verimlilik, etkinlik, ekonomik ve toplumsal taahhütler açısından ticari bankaların, karlılık, likidite, ödeme gücü ve iş geliştirme açısından ise İslam bankalarının daha üstün performans sergiledikleri tespit edilmiştir.

Mandic, Delibasic, Knezevic ve Benkovic (2014) Sırbistan'da 2005-2010 dönemleri arasında faaliyet gösteren 35 adet bankanın likidite, aktif kalitesi, karlılık, bilanço ve gelir-gider yapısı oranları kullanılarak bulanık AHP ve TOPSIS yöntemleri ile finansal performansları değerlendirilmiştir. Çalışmanın sonucunda da en iyi performansa sahip bankanın Banca Intesa olduğu belirtilmiştir.

Wu, Li, Fan, Wang ve Wu (2017) Çin bankacılık sisteminde 2007-2014 dönemleri arasında faaliyet gösteren 16 adet ticari bankanın finansal kriz ve kriz sonrası dönemlerde etkinliklerini VIKOR yöntemiyle belirlenmeyi amaçlamışlardır. Çalışmanın sonucunda bankaların finansal kriz dönemlerinde verimliliklerinin yüksek, kriz sonrası dönemlerde de ekonomik teşviklerle etkinliklerini artırdıklarını tespit etmişlerdir.

Mazgit ve Acar Balaylar (2013), Türkiye'de faaliyet gösteren yabancı, özel ve kamu sermayeli bankaların etkinliklerini Malmquist toplam faktör verimliliği analizi ile test etmiştir. Elde edilen

bulgular, yabancı bankalardaki verimlilik artışının teknolojik altyapıdan kaynaklı olarak, özel ve kamu sermayeli bankalardan yüksek olduğunu ortaya koymuştur.

Güneysu, Er ve Ar (2015) Türk bankacılık sisteminde 2010-2014 döneminde faaliyet gösteren kamu, özel ve yabancı sermayeli toplam 31 ticari bankanın finansal performanslarını GİA yöntemi ile değerlendirmişlerdir. Çalışmanın sonucunda seçilen dönemler arasında en iyi finansal performansa sahip bankanın, kamusal sermayeli bankalardan Ziraat Bankası'nın, özel sermayeli bankalardan Adabank'ın ve yabancı sermayeli bankalardan ise JPMorgan Chase Bank'ın olduğunu belirlemişlerdir.

Ege, Topaloğlu ve Karakozak (2015) Türk bankacılık sisteminde 2002-2010 döneminde faaliyet gösteren kamu, özel ve yabancı sermayeli mevduat bankalarının mali durumlarını, CAMELS analiz yöntemi ile değerlendirmişlerdir. Çalışmanın sonucunda, kamusal sermayeli bankaların sermaye yeterliliği, yönetim kalitesi ve piyasa risklerine duyarlılık açısından, özel sermayeli bankaların karlılık açısından, yabancı sermayeli bankaların ise likidite ve varlık kalitesi açısından daha iyi performansa sahip olduklarını belirlemişlerdir.

Gündoğdu (2015) Türkiye'de kurulmuş olan ve 2003-2013 yılları arasında faaliyet gösteren 10 adet yabancı sermayeli bankanın performanslarını TOPSIS yöntemini kullanarak değerlendirmiştir. Çalışmanın sonucunda 2003-2009 yılları arasında en iyi performansa sahip bankanın Deutsche Bank, en düşük performansa sahip bankanın ise Turkland Bank ve Burgan Bank olduğunu belirlemiştir. Ayrıca 2008 küresel finansal krizinden HSBC, Deutsche Bank ve Citibank'ın olumsuz yönde, Arap Türk Bankası, Denizbank ve Finansbank'ın ise olumlu yönde etkilendiği sonucuna da ulaşılmıştır.

Çalışkan ve Eren (2016), Türk bankacılık sisteminde 2010-2014 döneminde faaliyet gösteren ve verisi bulunan 17 bankanın finansal performanslarını AHP ve PROMETHEE yöntemlerini kullanarak karşılaştırmayı amaçlamışlardır. Her iki yöntem ile de gerçekleştirilen çalışmanın sonucunda, en iyi finansal performansa sahip bankanın kamusal sermayeli bir banka olan T.C. Ziraat Bankasının olduğunu belirlemişlerdir.

Bayramoğlu ve Gürsoy (2017), Türk bankacılık sektöründe faaliyet gösteren 25 mevduat bankasının 2005-2015 yıllarının kapsayan dönem için CAMELS derecelendirme yöntemi ile bireysel ve sektörel bazda risk performans analizini yapmıştır. Sonuç olarak; kamu sermayeli bankaların güçlü bir sermaye yapısına sahip oldukları, özel sermayeli bankaların sermaye yeterliliğine ve likiditeye göre güçlü olduğu, yabancı bankaların ise varlık kalitesine ve piyasa riskine duyarlılığa göre güçlü olduğu ortaya konulmuştur.

Uslu (2019), Türk bankacılık sektöründe 2010-2016 yılları arasında faaliyet gösteren 12 yabancı sermayeli bankanın CAMELS derecelendirme yöntemi ile performanslarını belirlemeyi amaçlamıştır. Çalışmanın sonucunda bankaların; sermaye yeterliliği, varlık kalitesi, yönetim kalitesi ve karlılık performanslarında düşüş, likidite ve piyasa riskine duyarlılık performanslarında ise artış yaşandığını

belirlemiştir. Ayrıca performansını en fazla artıran bankaların ise sırasıyla Deutsche Bank, Citibank ve Turkland Bank olduğu tespit edilmiştir.

3. VIKOR YÖNTEMİ

ÇKKV yöntemlerinden VIKOR modeli, alternatifler çerçevesinde ve değerlendirme kriterleri kapsamında ideal çözüme en yakın olan alternatiflerin seçilerek performansa göre sıralamanın yapılması esasına dayanmaktadır (Chu Chu, Mei-Tai, Joseph Shyu, Gwo-Hshiung Tzeng ve Rajiv Khosla vd., 2007: 1012). VIKOR modelinin uzlaşık sıralama algoritması aşağıdaki adımları takip eder (Chen ve Wang, 2009: 235-237):

$$L_{pj} = \left\{ \sum_{i=1}^n [w_i (f_i^* - f_{ij}) / (f_i^* - f_i^-)]^p \right\}^{1/p}, 1 \leq p \leq \infty; j=1,2,\dots,j \quad (3.1)$$

$$X = \begin{bmatrix} x_{11} & x_{12} & \dots & x_{1n} \\ x_{21} & x_{22} & \dots & x_{2n} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ x_{m1} & x_{m2} & \dots & x_{mn} \end{bmatrix} \quad (3.2)$$

$$f_j^* = \max_i x_{ij}, \quad f_j^- = \min_i x_{ij} \quad (3.3)$$

$$r_{ij} = (f_j^* - x_{ij}) / (f_j^* - f_j^-) \quad (3.4)$$

$$v_{ij} = r_{ij} \cdot w_j \quad (3.5)$$

$$S_i = \sum_{j=1}^n w_j \cdot \frac{f_j^* - x_{ij}}{f_j^* - f_j^-} \quad (3.6)$$

$$R_j = \max_i \left\{ w_j \cdot \frac{f_j^* - x_{ij}}{f_j^* - f_j^-} \right\} \quad (3.7)$$

$$S^* = \min_i S_i, \quad S^- = \max_i S_i, \quad R^* = \min_i R_i, \quad R^- = \max_i R_i \quad (3.8)$$

$$Q_i = \frac{q \cdot (S_i - S^*)}{S^- - S^*} + \frac{(1-q) \cdot (R_i - R^*)}{R^- - R^*} \quad (3.9)$$

$$Q(A^1) - Q(A^2) \geq DQ \quad (3.10)$$

$$DQ = \frac{1}{m-1} \quad (3.11)$$

Yukarıda verilmiş olan eşitliklerin her birinin sırasıyla hesaplanması sonucunda elde edilen Q_i değerlerine göre sıralanan en iyi alternatif, minimum Q_i değerine sahip alternatiflerden biridir. Dolayısıyla bu çalışmada, Q_i değeri en düşük olan yabancı sermayeli mevduat bankası, diğer yabancı sermayeli mevduat bankalarına göre en düşük riske sahip banka olarak kabul edilecektir.

3. UYGULAMA

3.1. Amaç

Bu çalışmanın amacı, Türkiye bankacılık sisteminde faaliyet gösteren yabancı sermayeli mevduat bankalarının CAMELS tabanlı VIKOR modeli ile risk derecelendirme analizinin yapılmasıdır. Çalışma ile Türk bankacılık sisteminde gün geçtikçe artan paya sahip olan yabancı sermayeli mevduat bankalarının risk yönetimindeki performansları belirlenmiştir. Bu amaçla, Türk bankacılık sisteminde faaliyet gösteren ve Türkiye’de kurulmuş olan yabancı sermayeli mevduat bankalarının 2013-2017 yıllarını kapsayan 5 yıllık döneme ilişkin CAMELS risk derecelendirme yönetiminde kullanılan mali oranları banka bazında seçilmiş ve VIKOR yöntemi ile yabancı bankaların riskleri analiz edilmiştir.

3.2. Veri Seti ve Yöntem

Çalışmada kullanılan veri seti Türkiye Bankalar Birliği (TBB) resmi web adresinden sürekli ve güvenilir bir şekilde ulaşılabilen Türk bankacılık sisteminde yer alan özel ve kamusal sermayeli mevduat bankaları grup bazlı, Türkiye’de kurulmuş olan yabancı sermayeli mevduat bankaları ise hem banka hem grup bazlı olarak dahil edilmiştir. Çalışmada VIKOR analizinin hesaplama adımlarına başlamadan önce, değerlendirmede kullanılacak değişkenler ve değişkenlere atanacak ağırlıklar belirlenmiştir. Değişkenler ve ağırlıklar belirlenirken literatürde takip edilen CAMELS uygulama adımları takip edilmemiştir. Sadece CAMELS derecelendirme yönetiminde kullanılan yaklaşım benimsenerek alt gruplar (C-A-M-E-L-S) oluşturulmuş ve bu alt grupların VIKOR uygulamasına temel oluşturması sağlanmıştır. Buna göre, her bir alt grup için CAMELS literatüründeki öneriye (C %20, A %20, M %10, E %15, L %25, S %10) bağlı kalınarak mali oranlar seçilmiş ve bunlara kendi alt grubu içerisinde eşit ağırlıklar atanmıştır. CAMELS literatüründe yaygın olarak kullanılan alt gruplara ve ağırlıklarına, her bir alt gruptaki mali oranlara ve bu oranların VIKOR analizindeki ilişki yönü (maksimizasyon “+” ya da minimizasyon “-”) Tablo 2’de gösterilmiştir. Ardından VIKOR uygulaması yapılmış ve skorları elde edilmiştir.

Tablo 2. VIKOR Yöntemine Temel Oluşturan CAMELS Mali Oranları ve Ağırlıkları

Seçilen Mali Oranlar		İlişkinin Yönü	Alt Grup Ağırlıkları	Genel Grup Ağırlıkları
C- SERMAYE YETERLİLİĞİ ALT GRUBU RASYOLARI				20,00%
C1	Sermaye Yeterliliği Oranı	+	1/5	
C2	Özkaynaklar / Toplam Aktifler	+	1/5	
C3	Özkaynaklar / (Mevduat + Mevduat Dışı Kaynaklar)	+	1/5	
C4	Net Bilanço Pozisyonu / Özkaynaklar	+	1/5	
C5	(Net Bilanço Pozisyonu + Net Nazım Hesap Pozisyonu) / Özkaynaklar	+	1/5	
A-VARLIK KALİTESİ ALT GRUBU RASYOLARI				20,00%
A1	Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Aktifler	+	1/6	
A2	Toplam Krediler ve Alacaklar / Toplam Mevduat	+	1/6	
A3	Takipteki Krediler (net) / Toplam Krediler ve Alacaklar	-	1/6	
A4	Tüketici Kredileri / Toplam Krediler ve Alacaklar*	-	1/6	

Tablo 2. Devamı			
A5	Finansal Varlıklar (Net) / Toplam Aktifler	-	1/6
A6	Duran Aktifler / Toplam Aktifler	-	1/6
M-YÖNETİM KALİTESİ ALT GRUBU RASYOLARI			10,00%
M1	Takipteki Krediler (net) / Toplam Krediler ve Alacaklar*	-	1/7
M2	Şube Başına Net Kar	+	1/7
M3	Toplam Faaliyet Gelirleri / Toplam Aktifler	+	1/7
M4	Şube Başına Personel (kişi)	-	1/7
M5	Şube Başına Toplam Mevduat	+	1/7
M6	Faiz Gelirleri / Faiz Giderleri	+	1/7
M7	Faiz Dışı Gelirler (Net) / Toplam Aktifler	+	1/7
E- KAZANÇLAR ALT GRUBU RASYOLARI			15,00%
E1	Ortalama Aktif Karlılığı	+	1/6
E2	Ortalama Özkaynak Karlılığı	+	1/6
E3	Net Dönem Karı (Zararı) / Ödenmiş Sermaye	+	1/6
E4	Toplam Gelirler / Toplam Giderler	+	1/6
E5	Özel Karşılıklar Sonrası Net Faiz Geliri / Toplam Aktifler	+	1/6
E6	Sürdürülen Faaliyetler Vergi Öncesi Kar / Toplam Aktifler	+	1/6
L- LİKİDİTE DURUMU ALT GRUBU RASYOLARI			25,00%
L1	Likit Aktifler / Toplam Aktifler	+	1/5
L2	Likit Aktifler / Kısa Vadeli Yükümlülükler	+	1/5
L3	TP Likit Aktifler / Toplam Aktifler	+	1/5
L4	Likit Aktifler / (Mevduat + Mevduat Dışı Kaynaklar)	+	1/5
L5	YP Likit Aktifler / YP Pasifler	+	1/5
S- PİYASA RİSKİNE DUYARLILIK ALT GRUBU RASYOLARI			10,00%
S1	Finansal Varlıklar (Net) / Toplam Aktifler	-	1/5
S2	Sermaye Yeterliliği Oranı	+	1/5
S3	YP Aktifler / YP Pasifler	+	1/5
S4	Faiz Gelirleri / Toplam Aktifler	+	1/5
S5	Bilanço içi Döviz Pozisyonu / Özkaynaklar	-	1/5

Çalışmada Tablo 2’de yer alan mali oranlar ve ağırlıkları kullanılarak VIKOR uygulamasının tabanı oluşturulmuş ve Türkiye’de kurulmuş yabancı sermayeli mevduat bankalarının risk derecelendirmesi hem VIKOR Q_i skorlarına göre, hem de C-A-M-E-L-S alt bileşenleri bazında VIKOR yöntemi ile yapılmıştır.

4. BULGULAR VE DEĞERLENDİRME

Çalışma sonucunda elde edilen Q_i skorları CAMELS genel ve 6 adet alt bileşeni için ayrı ayrı değerlendirilmiştir. Elde edilen sonuçların anlaşılabilir ve karşılaştırılabilir olmasını sağlamak için sunumunun yıllara göre yapılması sağlanmıştır. Buna göre CAMELS risk derecelendirme performansları ve her bir CAMELS alt bileşenine ilişkin VIKOR yöntemiyle elde edilen bulgular Tablo 3, 4, 5, 6, 7, 8’de, genel CAMELS skorları ise Tablo 9’da gösterilmiştir.

Tablo 3. Yabancı Sermayeli Bankaların C- Sermaye Yeterliliği Rasyosuna Göre Sıralaması

	2013		2014		2015		2016		2017	
	Sıra	Oi Skoru	Sıra	Oi Skoru	Sıra	Oi Skoru	Sıra	Oi Skoru	Sıra	Oi Skoru
Rabobank A.Ş.		k.d.	1	-0,279	1	-2,897	1	-0,397	1	-0,071
Citibank A.Ş.	3	-0,007	7	0,087	20	-2,467	3	-0,048	2	0,236
Deutsche Bank A.Ş.	2	-0,023	2	0,075	2	-2,559	2	-0,056	3	0,237
Arap Türk Bankası A.Ş.	6	-0,002	6	0,087	3	-2,532	4	-0,036	4	0,242
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	7	-0,001	13	0,091	4	-2,515	6	-0,035	5	0,250
Yabancı Serm. Bankalar	13	0,006	15	0,095	5	-2,511	7	-0,028	6	0,254
Türkiye'de Kur. Bankalar	14	0,007	16	0,097	10	-2,508	10	-0,026	7	0,254
Özel Serm. Mev. Bankaları	10	0,002	14	0,091	15	-2,491	14	-0,019	8	0,255
Odea Bank A.Ş.	19	0,017	21	0,104	18	-2,471	16	-0,016	9	0,255
Türkiye'de Bankacılık Sis.	8	0,000	10	0,089	9	-2,508	9	-0,027	10	0,256
Denizbank A.Ş.	20	0,019	20	0,102	6	-2,510	8	-0,028	11	0,256
ING Bank A.Ş.	18	0,014	17	0,097	16	-2,485	12	-0,022	12	0,256
Mevduat Bankaları	11	0,003	12	0,090	12	-2,503	11	-0,024	13	0,257
HSBC Bank A.Ş.	17	0,012	19	0,099	14	-2,494	17	-0,015	14	0,258
Burgan Bank A.Ş.	15	0,007	11	0,090	3	-2,504	19	-0,008	15	0,263
Kam. Serm. Mev. Bankaları	12	0,004	5	0,086	8	-2,510	13	-0,022	16	0,263
QNB Finansbank A.Ş.	9	0,001	18	0,098	17	-2,483	21	0,010	17	0,265
Alternatifbank A.Ş.	16	0,010	9	0,089	13	-2,502	15	-0,018	18	0,265
ICBC Turkey Bank A.Ş.	5	-0,005	8	0,088	21	-2,465	18	-0,009	19	0,269
Turkland Bank A.Ş.	4	-0,005	3	0,082	7	-2,510	5	-0,035	20	0,271
MUFG Bank Turkey A.Ş.	1	-0,370	4	0,086	19	-2,467	20	0,009	21	0,278

Not: Banka risk-performans sıralaması 2017 yılı performans sonuçlarına göre gerçekleştirilmiştir.

Tablo 3, C-Sermaye Yeterliliği alt grubu için VIKOR Q_i skorlarına göre banka bazında ilk sırada yer alan bankanın, Türkiye'deki operasyonlarına 2014 yılında başlayan Rabobank A.Ş.'nin olduğu görülmektedir. Grup bazlı performansları değerlendirildiğinde ise, yabancı sermayeli mevduat bankalarının performansında artış, özel ve kamusal sermayeli mevduat bankalarının performansında ise dalgalanmalar yaşandığı görülmektedir. Özellikle kamusal sermayeli banka grubunun performansında 2014 yılından 2016 yılına kadar düştüğü, dolayısıyla da riskliliğinin arttığı görülmektedir.

Tablo 4. Yabancı Sermayeli Bankaların A- Varlık Kalitesi Rasyosuna Göre Sıralaması

	2013		2014		2015		2016		2017	
	Sıra	Oi Skoru	Sıra	Oi Skoru	Sıra	Oi Skoru	Sıra	Oi Skoru	Sıra	Oi Skoru
Rabobank A.Ş.	0	0,000	5	-83,425	17	-62,910	1	-0,304	1	-0,043
MUFG Bank Turkey A.Ş.	16	-33,372	1	-83,784	1	-63,290	2	0,046	2	0,292
Burgan Bank A.Ş.	2	-33,631	11	-83,370	5	-63,015	3	0,061	3	0,295
Deutsche Bank A.Ş.	17	-33,324	2	-83,513	2	-63,260	8	0,078	4	0,296
Alternatifbank A.Ş.	3	-33,597	7	-83,407	4	-63,027	7	0,074	5	0,297
Citibank A.Ş.	18	-33,320	4	-83,454	8	-62,958	4	0,061	6	0,298
Odea Bank A.Ş.	4	-33,560	3	-83,470	7	-62,969	5	0,063	7	0,298
ING Bank A.Ş.	1	-33,656	10	-83,400	6	-63,008	10	0,081	8	0,299
ICBC Turkey Bank A.Ş.	5	-33,544	9	-83,403	3	-63,074	6	0,073	9	0,299
Kam. Serm. Mev. Bankaları	14	-33,428	16	-83,349	11	-62,942	9	0,080	10	0,299
Türkiye'de Bankacılık Sis.	8	-33,507	12	-83,364	9	-62,955	11	0,082	11	0,299
HSBC Bank A.Ş.	20	-33,228	21	-83,237	16	-62,923	20	0,103	12	0,300
Mevduat Bankaları	13	-33,482	15	-83,352	12	-62,941	13	0,084	13	0,300

Tablo 4. devamı										
Arap Türk Bankası A.Ş.	15	-33,401	8	-83,405	18	-62,897	12	0,082	14	0,300
Yabancı Serm. Bankalar	10	-33,497	17	-83,337	13	-62,938	16	0,088	15	0,300
Özel Serm. Mev. Bankaları	7	-33,514	14	-83,358	10	-62,943	14	0,084	16	0,300
Türkiye'de Kur. Bankalar	9	-33,501	18	-83,337	14	-62,936	17	0,088	17	0,300
QNB Finansbank A.Ş.	19	-33,238	20	-83,290	20	-62,824	19	0,095	18	0,301
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	6	-33,521	13	-83,358	15	-62,932	18	0,088	19	0,301
Denizbank A.Ş.	12	-33,490	19	-83,291	21	-62,796	21	0,103	20	0,302
Turkland Bank A.Ş.	11	-33,495	6	-83,408	19	-62,850	15	0,086	21	0,302

Not: Banka risk-performans sıralaması 2017 yılı performans sonuçlarına göre gerçekleştirilmiştir.

Tablo 4, A-Varlık Kalitesi alt grubu VIKOR Q_i skorları değerlendirildiğinde; ilk sırada yer alarak en yüksek performansa sahip olan bankaların 2013 yılında ING Bank A.Ş.'nin, 2014 ve 2015 yılında MUFG Bank Turkey A.Ş.'nin, 2016 ve 2017 yıllarında ise Rabobank A.Ş.'nin olduğu görülmektedir.

Banka bazında Türkiye Bankacılık Sistemi sıralamasına göre karşılaştırıldığında, Türkiye'de kurulmuş yabancı sermayeli mevduat bankalarından 7 adedi 2013 yılında, 11 adedi 2014 yılında, 8 adedi 2015 yılında, 10 adedi ise 2016 ve 2017 yıllarında bankacılık sistemi sıralamasının üzerinde performans göstermiştir. Bu durumun sonucunda ise analiz edilen yıllar itibarıyla yabancı sermayeli mevduat bankalarının banka bazında varlık kalitesi açısından performanslarında dalgalanmalar yaşandığı söylenebilir.

Varlık kalitesi bileşeni açısından Türkiye Bankacılık Sisteminde faaliyet gösteren yabancı, kamusal ve özel sermayeli mevduat bankalarının grup bazlı performansları değerlendirildiğinde ise tüm banka gruplarının performanslarında da yıllar itibarıyla dalgalanmalar yaşandığı görülmektedir.

Tablo 5. Yabancı Sermayeli Bankaların M- Yönetim Kalitesi Rasyosuna Göre Sıralaması

	2013		2014		2015		2016		2017	
	Sıra	Oi Skoru	Sıra	Oi Skoru	Sıra	Oi Skoru	Sıra	Oi Skoru	Sıra	Oi Skoru
Arap Türk Bankası A.Ş.	1	2.517,607	1	302,230	1	27,995	1	22,105	1	11,808
Citibank A.Ş.	2	2.517,510	14	301,855	2	27,792	3	21,913	2	11,634
HSBC Bank A.Ş.	19	2.517,053	18	301,813	15	27,632	18	21,761	3	11,600
Rabobank A.Ş.			3	301,940	3	27,759	2	21,917	4	11,589
Türkiye Garanti Bank. A.Ş.	3	2.517,301	4	301,908	5	27,691	4	21,847	5	11,571
ING Bank A.Ş.	13	2.517,220	9	301,884	11	27,654	5	21,831	6	11,570
Yabancı Serm. Bankalar	11	2.517,224	11	301,877	7	27,660	7	21,822	7	11,542
Türkiye'de Kur. Bankalar	12	2.517,221	12	301,873	8	27,659	8	21,821	8	11,541
QNB Finansbank A.Ş.	5	2.517,276	5	301,899	6	27,668	6	21,827	9	11,535
Türkiye'de Bankacılık Sis.	6	2.517,271	7	301,887	10	27,654	10	21,813	10	11,520
Özel Serm. Mev. Bankaları	4	2.517,285	6	301,897	9	27,658	12	21,810	11	11,519
Mevduat Bankaları	8	2.517,269	8	301,885	12	27,653	11	21,812	12	11,519
Denizbank A.Ş.	9	2.517,256	10	301,882	16	27,626	14	21,803	13	11,517

Tablo 5. devamı										
Kam. Serm. Mev. Bank.	7	2.517,270	13	301,870	14	27,641	13	21,808	14	11,502
ICBC Turkey Bank A.Ş.	14	2.517,188	15	301,844	18	27,592	16	21,766	15	11,494
MUFG Bank Turkey A.Ş.	10	2.517,248	21	301,780	17	27,600	15	21,786	16	11,484
Odea Bank A.Ş.	20	2.517,024	19	301,810	20	27,570	17	21,762	17	11,468
Deutsche Bank A.Ş.	18	2.517,066	2	301,978	4	27,740	9	21,820	18	11,454
Alternatifbank A.Ş.	15	2.517,182	17	301,829	13	27,641	19	21,742	19	11,440
Burgan Bank A.Ş.	17	2.517,080	20	301,804	19	27,583	20	21,728	20	11,432
Turkland Bank A.Ş.	16	2.517,136	16	301,842	21	27,525	21	21,705	21	11,418

Not: Banka risk-performans sıralaması 2017 yılı performans sonuçlarına göre gerçekleştirilmiştir.

Tablo 5, M-Yönetim Kalitesi alt grubu VIKOR Q_i skorları değerlendirildiğinde; ilk sırada yer alarak en yüksek performansa sahip olan bankanın tüm yıllar itibarıyla Arap Türk Bankası A.Ş.’nin olduğu görülmektedir. Banka bazında Türkiye Bankacılık Sistemi sıralamasına göre karşılaştırıldığında, Türkiye’de kurulmuş yabancı sermayeli mevduat bankalarından 5 adedi 2013 yılında, 6 adedi 2014 yılında, 9 adedi ise 2015, 2016 ve 2017 yıllarında Türkiye Bankacılık Sistemi sıralamasının üzerinde performans göstermiştir. Bu durumun sonucunda ise yabancı sermayeli mevduat bankalarının banka bazında yönetim kalitesi performansında dönemler itibarıyla artış yaşandığı görülmektedir.

Ayrıca yönetim kalitesi bileşeni açısından Türkiye Bankacılık Sisteminde faaliyet gösteren yabancı, kamusal ve özel sermayeli mevduat bankaları grup bazlı değerlendirildiğinde, kamusal ve özel sermayeli mevduat bankalarının performanslarında düşüş yaşandığı, yabancı sermayeli mevduat banka grubunun risklilik performansında ise artış yaşandığı gözlemlenmiştir.

Tablo 6. Yabancı Sermayeli Bankaların E- Kazançlar Rasyosuna Göre Sıralaması

	2013		2014		2015		2016		2017	
	Sıra	Oi Skoru	Sıra	Oi Skoru	Sıra	Oi Skoru	Sıra	Oi Skoru	Sıra	Oi Skoru
Citibank A.Ş.	6	-0,487	1	-1,238	1	-1,288	3	-1,662	1	-2,639
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	2	-0,551	3	-1,003	2	-1,122	1	-1,678	2	-2,611
Kam. Serm. Mev. Bankaları	1	-0,695	4	-0,994	4	-1,090	2	-1,674	3	-2,556
Özel Serm. Mev. Bankaları	3	-0,518	6	-0,953	9	-1,036	4	-1,578	4	-2,464
Mevduat Bankaları	4	-0,506	7	-0,944	5	-1,071	5	-1,563	5	-2,451
Türkiye’de Bankacılık Sis.	7	-0,473	8	-0,917	7	-1,059	7	-1,533	6	-2,404
Denizbank A.Ş.	5	-0,504	5	-0,956	10	-1,034	8	-1,515	7	-2,392
Türkiye’de Kur. Bankalar	13	-0,360	14	-0,829	11	-1,033	11	-1,504	8	-2,382
Yabancı Serm. Bankalar	11	-0,361	13	-0,832	12	-1,031	12	-1,501	9	-2,379
Deutsche Bank A.Ş.	16	-0,321	2	-1,033	3	-1,121	6	-1,549	10	-2,373
QNB Finansbank A.Ş.	9	-0,419	11	-0,885	13	-1,023	10	-1,504	11	-2,372
Rabobank A.Ş.	0	0,000	9	-0,916	6	-1,064	9	-1,509	12	-2,371
HSBC Bank A.Ş.	18	-0,312	21	-0,715	21	-0,820	21	-1,254	13	-2,364
ING Bank A.Ş.	14	-0,339	15	-0,796	16	-0,965	14	-1,461	14	-2,329
Arap Türk Bankası A.Ş.	8	-0,421	10	-0,909	8	-1,043	13	-1,471	15	-2,314
MUFG Bank Turkey A.Ş.	15	-0,338	19	-0,726	19	-0,906	15	-1,430	16	-2,298
Odea Bank A.Ş.	20	-0,208	20	-0,720	17	-0,953	16	-1,424	17	-2,273

Tablo 6. devamı											
Burgan Bank A.Ş.	19	-0,244	18	-0,726	15	-0,971	17	-1,308	18	-2,262	
ICBC Turkey Bank A.Ş.	12	-0,361	17	-0,776	20	-0,842	18	-1,301	19	-2,249	
Alternatifbank A.Ş.	10	-0,383	12	-0,876	14	-0,984	20	-1,284	20	-2,246	
Turkland Bank A.Ş.	17	-0,314	16	-0,789	18	-0,918	19	-1,294	21	-2,185	

Not: Banka risk-performans sıralaması 2017 yılı performans sonuçlarına göre gerçekleştirilmiştir.

Tablo 6 E-Kazançlar alt grubu VIKOR Q_i skorları değerlendirildiğinde; ilk sırada yer alarak en yüksek performansa sahip olan bankanın, 2013 yılında kamusal sermayeli mevduat banka grubu, 2014, 2015 ve 2017 yıllarında Citibank A.Ş.'nin, 2016 yılında ise Türkiye Garanti Bankası A.Ş.'nin olduğu görülmektedir. Banka bazında Türkiye Bankacılık Sistemi sıralamasına göre karşılaştırıldığında, Türkiye'de kurulmuş yabancı sermayeli mevduat bankalarından 3 adedi 2013 yılında, 4 adedi 2014 ve 2015 yıllarında, 3 adedi 2016 yılında ve 2 adedi ise 2017 yılında Türkiye Bankacılık Sistemi sıralamasının üzerinde performans göstermiştir.

Türkiye Bankacılık Sisteminde faaliyet gösteren kamusal, özel ve yabancı sermayeli mevduat bankalarının kazançlar rasyosu grup bazlı değerlendirildiğinde, kamusal sermayeli bankaların tüm yıllarda, özel sermayeli bankaların ise 2015 yılı hariç diğer yıllarda bankacılık sistemi ortalamasının üzerinde performans gösterdiği görülmektedir. Yabancı sermayeli mevduat bankalarında yıllar itibarıyla dalgalanmalar yaşansa da son yıllarda grup bazlı performansını arttırdığı görülmektedir.

Tablo 7. Yabancı Sermayeli Bankaların L- Likidite Durumu Rasyosuna Göre Sıralaması

	2013		2014		2015		2016		2017	
	Sıra	Oi Skoru	Sıra	Oi Skoru	Sıra	Oi Skoru	Sıra	Oi Skoru	Sıra	Oi Skoru
Deutsche Bank A.Ş.	3	0,303	1	-127,486	1	-349,779	1	-51,398	1	-2,825
ICBC Turkey Bank A.Ş.	17	0,331	21	-127,109	2	-349,680	5	-51,128	2	-2,712
Rabobank A.Ş.	0	0,000	5	-127,237	5	-349,548	8	-51,081	3	-2,689
Citibank A.Ş.	2	0,292	3	-127,367	4	-349,549	2	-51,202	4	-2,659
MUFG Bank Turkey A.Ş.	1	0,000	2	-127,453	3	-349,657	4	-51,145	5	-2,612
Turkland Bank A.Ş.	7	0,325	6	-127,201	7	-349,520	7	-51,090	6	-2,607
HSBC Bank A.Ş.	4	0,311	4	-127,244	8	-349,502	6	-51,116	7	-2,538
Arap Türk Bankası A.Ş.	18	0,333	17	-127,151	16	-349,465	9	-51,032	8	-2,506
Alternatifbank A.Ş.	18	0,333	15	-127,177	6	-349,526	3	-51,153	9	-2,471
Odea Bank A.Ş.	14	0,327	16	-127,167	9	-349,497	10	-50,998	10	-2,471
Özel Serm. Mev. Bankaları	12	0,326	9	-127,191	10	-349,479	12	-50,976	11	-2,454
Türkiye'de Bankacılık Sis.	9	0,325	8	-127,193	12	-349,473	15	-50,967	12	-2,433
Mevduat Bankaları	8	0,325	12	-127,189	14	-349,469	17	-50,964	13	-2,431
Yabancı Serm. Bankalar	5	0,323	7	-127,199	13	-349,470	13	-50,971	14	-2,428
Türkiye'de Kur. Bankalar	6	0,324	10	-127,190	15	-349,467	14	-50,968	15	-2,427
Denizbank A.Ş.	15	0,327	13	-127,188	11	-349,479	11	-50,994	16	-2,418
Kam. Serm. Mev. Bank.	10	0,325	14	-127,181	17	-349,459	19	-50,947	17	-2,412

Tablo 7. Devamı											
QNB Finansbank A.Ş.	13	0,327	20	-127,129	20	-349,423	16	-50,965	18	-2,403	
ING Bank A.Ş.	16	0,330	18	-127,147	19	-349,449	18	-50,961	19	-2,400	
Türkiye Garanti Bank. A.Ş.	11	0,326	11	-127,190	18	-349,449	20	-50,903	20	-2,398	
Burgan Bank A.Ş.	18	0,333	19	-127,138	21	-349,415	21	-50,847	21	-2,342	

Not: Banka risk-performans sıralaması 2017 yılı performans sonuçlarına göre gerçekleştirilmiştir.

Tablo 7, L-Likidite durumu alt bileşenine ait VIKOR Q_i skorları değerlendirildiğinde, ilk sırada yer alarak en yüksek performansa sahip olan bankanın 2013 yılında MUFG Bank Turkey A.Ş., diğer yıllarda ise Deutsche Bank A.Ş.'nin olduğu görülmektedir. Banka bazında Türkiye Bankacılık Sistemi sıralamasına göre karşılaştırıldığında, Türkiye'de kurulmuş yabancı sermayeli mevduat bankalarından 5 adedi 2013 yılında, 6 adedi 2014 yılında, 10 adedi 2015 ve 2017 yıllarında, 11 adedi ise 2016 yılında Türkiye Bankacılık Sistemi sıralamasının üzerinde performans göstermiştir.

Türkiye Bankacılık Sisteminde faaliyet gösteren mevduat bankaları likidite durumu rasyosu açısından grup bazlı olarak değerlendirildiğinde, özel sermayeli bankaların 2015 yılından itibaren sistem ortalamasının üzerinde konumlanarak performansını arttırdığı, yabancı sermayeli bankaların ise banka bazında performanslarını arttırmalarına rağmen grup bazında düşüş yaşandığı görülmüştür. Ayrıca kamusal sermayeli bankaların 2016 yılına kadar ki dönemlerde performansında düşüş, 2017 yılında ise performansında artış yaşanmasına rağmen sistem ortalamasının altında yer almıştır.

Tablo 8. Yabancı Sermayeli Bankaların S-Piyasa Riskine Duyarlılık Rasyosuna Göre Sıralaması

	2013		2014		2015		2016		2017	
	Sıra	Oi Skoru	Sıra	Oi Skoru	Sıra	Oi Skoru	Sıra	Oi Skoru	Sıra	Oi Skoru
	Rabobank A.Ş.	0	0,000	4	-25,278	17	-15,777	1	-0,358	1
Odea Bank A.Ş.	10	-0,968	16	-25,147	20	-15,653	17	0,022	2	-0,590
Burgan Bank A.Ş.	16	-0,944	7	-25,253	3	-15,859	5	-0,020	3	-0,572
Denizbank A.Ş.	18	-0,942	17	-25,147	10	-15,833	7	-0,011	4	-0,569
ING Bank A.Ş.	17	-0,943	20	-25,142	15	-15,790	11	0,002	5	-0,568
Türkiye Garanti Bankası A.Ş.	3	-0,985	11	-25,229	9	-15,833	14	0,006	6	-0,547
Yabancı Serm. Bankalar	12	-0,963	14	-25,213	8	-15,835	10	0,002	7	-0,542
Türkiye'de Kur. Bankalar	14	-0,961	15	-25,197	12	-15,823	13	0,004	8	-0,538
Citibank A.Ş.	19	-0,941	18	-25,146	19	-15,669	20	0,053	9	-0,529
Alternatifbank A.Ş.	20	-0,933	13	-25,219	6	-15,844	4	-0,031	10	-0,528
Türkiye'de Bankacılık Sis.	5	-0,979	6	-25,257	5	-15,851	12	0,004	11	-0,514
Mevduat Bankaları	9	-0,974	8	-25,240	11	-15,827	15	0,008	12	-0,506
Arap Türk Bankası A.Ş.	11	-0,963	9	-25,239	2	-15,953	6	-0,018	13	-0,500
HSBC Bank A.Ş.	15	-0,950	21	-25,106	13	-15,808	2	-0,039	14	-0,499
Özel Serm. Mev. Bankaları	8	-0,976	10	-25,230	14	-15,806	16	0,019	15	-0,493
Kam. Serm. Mev. Bankaları	6	-0,978	5	-25,269	7	-15,841	9	0,000	16	-0,489
Turkland Bank A.Ş.	7	-0,978	2	-25,310	4	-15,853	8	-0,001	17	-0,464
QNB Finansbank A.Ş.	4	-0,980	12	-25,221	16	-15,781	19	0,049	18	-0,458

Tablo 8. devamı											
ICBC Turkey Bank A.Ş.	2	-0,985	3	-25,293	18	-15,685	3	-0,032	19	-0,450	
MUFG Bank Turkey A.Ş.	1	-1,354	19	-25,144	21	-15,622	21	0,076	20	-0,445	
Deutsche Bank A.Ş.	13	-0,962	1	-25,562	1	-16,057	18	0,044	21	-0,445	

Not: Banka risk-performans sıralaması 2017 yılı performans sonuçlarına göre gerçekleştirilmiştir.

Tablo 8, S-Piyasa Riskine Duyarlılık alt bileşenine ait VIKOR Q_i skorları değerlendirildiğinde; ilk sırada yer alarak en yüksek performansa sahip olan banka, 2013 yılında MUFG Bank Turkey A.Ş., 2014 ve 2015 yıllarında Deutsche Bank A.Ş., 2016 ve 2017 yıllarında ise Rabobank A.Ş.'nin olduğu görülmektedir. Banka bazında Türkiye Bankacılık Sistemi sıralamasına göre karşılaştırıldığında, Türkiye'de kurulmuş yabancı sermayeli mevduat bankalarından 4 adedi 2013, 2014 ve 2015 yıllarında, 9 adedi 2016 yılında, 8 adedi ise 2017 yılında Türkiye Bankacılık Sistemi sıralamasının üzerinde performans göstermiştir.

Türkiye Bankacılık Sisteminde faaliyet gösteren mevduat bankaları piyasa riskine duyarlılık rasyosu açısından grup bazlı olarak değerlendirildiğinde, kamusal sermayeli mevduat banka grubunda 2014 yılından itibaren, özel sermayeli mevduat bankalarının ise 2016 yılına kadar performanslarında düşüş gözlemlenmiştir. Yabancı sermayeli bankalarda ise yıllar itibarıyla piyasa risklilik performansında dalgalanmalar yaşansa da genel olarak piyasalarda yaşanacak kırılmalara karşı dayanıklı oldukları ve grup performansını arttırdıkları söylenebilir.

Tablo 9. Yabancı Sermayeli Bankaların Genel Q_i Skorlarına Göre Sıralaması

	2013		2014		2015		2016		2017	
	Sıra	Oi Skoru	Sıra	Oi Skoru	Sıra	Oi Skoru	Sıra	Oi Skoru	Sıra	Oi Skoru
Deutsche Bank A.Ş.	3	-0,943	1	-127,457	1	-349,749	1	-51,414	1	-2,807
Rabobank A.Ş.	k.d.	k.d.	4	-127,193	4	-349,501	8	-51,153	2	-2,760
ICBC Turkey Bank A.Ş.	15	-0,836	21	-127,048	2	-349,585	5	-51,227	3	-2,714
MUFG Bank Turkey A.Ş.	1	-1,278	2	-127,369	3	-349,570	4	-51,247	4	-2,647
Citibank A.Ş.	2	-0,977	3	-127,321	5	-349,495	3	-51,247	5	-2,636
Turkland Bank A.Ş.	11	-0,858	5	-127,144	7	-349,435	6	-51,166	6	-2,568
HSBC Bank A.Ş.	4	-0,878	6	-127,143	11	-349,406	7	-51,165	7	-2,541
Alternatifbank A.Ş.	19	-0,821	12	-127,127	6	-349,465	2	-51,260	8	-2,519
Odea Bank A.Ş.	18	-0,826	17	-127,093	8	-349,421	9	-51,131	9	-2,510
Özel Sermayeli Mev. B.	10	-0,861	9	-127,135	10	-349,408	11	-51,102	10	-2,490
Türkiye Bankacılık Sis.	7	-0,862	8	-127,137	9	-349,409	12	-51,101	11	-2,480
Arap Türk Bankası A.Ş.	9	-0,861	16	-127,101	15	-349,401	19	-51,063	12	-2,476
Mevduat Bankaları	8	-0,862	10	-127,132	13	-349,404	16	-51,094	13	-2,475
Yabancı Sermayeli B.	12	-0,852	13	-127,125	14	-349,402	13	-51,100	14	-2,475
Türkiye'de Kurulmuş B.	13	-0,849	14	-127,115	16	-349,399	14	-51,096	15	-2,473
Kamusal Serm. Mev.B.	5	-0,871	11	-127,131	12	-349,404	17	-51,082	16	-2,460

Tablo 9. devamı											
Denizbank A.Ş.	16	-0,835	15	-127,106	17	-349,398	10	-51,104	17	-2,459	
ING Bank A.Ş.	17	-0,828	18	-127,078	19	-349,368	15	-51,095	18	-2,457	
Türkiye Garanti Bank.A.Ş.	6	-0,869	7	-127,139	18	-349,394	20	-51,057	19	-2,455	
QNB Finansbank A.Ş.	14	-0,843	20	-127,055	21	-349,338	18	-51,078	20	-2,446	
Burgan Bank A.Ş.	20	-0,805	19	-127,075	20	-349,358	21	-51,021	21	-2,436	

Not: Banka risk-performans sıralaması 2017 yılı performans sonuçlarına göre gerçekleştirilmiştir.

Buna göre 2013 yılında; Türkiye Bankacılık Sistemi sıralamasının altında performans sergileyen yabancı banka sayısı 9'dur. Bu yılda grup bazlı performansları değerlendirildiğinde ise Türkiye Bankacılık Sistemi ortalamasının üzerinde performans gösteren yalnızca kamusal sermayeli mevduat bankaları grubu olmuştur. En düşük performansa sahip olan banka grubu ise yabancı sermayeli mevduat bankaları grubudur.

2014 yılında; Türkiye Bankacılık Sistemi sıralamasının altında performans gösteren banka sayısı 8 olarak gerçekleşmiştir. Grup performanslarına bakıldığında ise 2014 yılında tüm banka grupları sistem ortalamasının altında performans göstermiştir. Özellikle kamusal sermayeli mevduat bankaları grubunda önemli düzeyde düşüş yaşanmış ve 2013 yılında 5. sırada yer alırken 2014 yılında 11. sıraya gerilemiştir.

2015 yılında; Türkiye Bankacılık Sistemi sıralamasının altında performans gösteren banka sayısı 7 olarak gerçekleşmiştir. Grup performanslarına bakıldığında ise tüm banka grupları sistem ortalamasının altında performans göstermiş, en düşük performansa sahip olan banka grubu ise 2015 yılında da yabancı sermayeli mevduat bankaları grubu olmuştur.

2016 yılında; Türkiye Bankacılık Sistemi sıralamasının altında performans gösteren banka sayısı 5 olarak gerçekleşmiştir. Grup bazlı performanslarında ise 2016 yılından itibaren Türkiye Bankacılık Sistemi ortalamasının üzerinde performans gösteren yalnızca özel sermayeli mevduat bankaları grubu olurken, en düşük performansa sahip olan banka grubu ise kamusal sermayeli mevduat bankaları grubu olmuştur.

2017 yılında; Türkiye Bankacılık Sistemi sıralamasının altında performans gösteren banka sayısı 6 olarak gerçekleşmiştir. Grup bazlı performanslarında ise 2017 yılında da Türkiye Bankacılık Sistemi ortalamasının üzerinde performans gösteren yalnızca özel sermayeli mevduat bankaları grubu olmuştur. 2017 yılında kamusal sermayeli mevduat bankaları grup performansında bir önceki yıla oranla % 6'lık bir artış yaşanmasına rağmen Türkiye Bankacılık Sistemi ortalamasının altında performans göstermiştir.

Çalışma kapsamında ele alınan 2013-2017 yılları için yapılan analizlere ilişkin genel değerlendirme sonuçları kapsamında risklilik düzeyi en düşük ilk üç banka sırasıyla Deutsche Bank A.Ş., MUFG Bank Turkey A.Ş., Rabobank A.Ş., risklilik düzeyi en yüksek olan yabancı sermayeli mevduat bankalarının ise ING Bank A.Ş., QNB Finansbank A.Ş. ve Burgan Bank A.Ş.'nin olduğu belirlenmiştir.

Bankaların kamusal, özel ve yabancı sermayeli grup performansları CAMELS alt bileşenleri bazında değerlendirildiğinde ise varlık kalitesi açısından kamusal sermayeli mevduat bankalarının, likidite durumu açısından özel sermayeli mevduat bankalarının, sermaye yeterliliği, yönetim kalitesi, kazançlar ve piyasa riskine duyarlılık açısından yabancı sermayeli mevduat bankalarının performanslarını arttırdıkları tespit edilmiştir.

Ayrıca tüm sermaye grupları bazında yapılan değerlendirmede, özel sermayeli mevduat bankaları ile yabancı sermayeli mevduat bankalarının risklilik performanslarında yıllar itibarıyla dalgalanmalar yaşansa da, önemli derecede bir değişim görülmemiştir. Kamusal sermayeli mevduat bankalarında ise konjonktüre göre yaşanan olaylar sebebiyle 2013 yılından itibaren düşüş yaşandığı tespit edilmiştir. Bununla birlikte yıllar itibarıyla kamusal sermayeli mevduat bankalarında yaşanan performans değişimiyle Türkiye Bankacılık Sistemindeki performans değişimi aynı yönde olmuştur. Dolayısıyla Türkiye Bankacılık Sistemi'nin risklilik performansında özellikle kamusal sermayeli bankaların etkili olduğunun belirlenmesi çalışmanın diğer önemli bulgularıdır.

Türkiye Bankacılık Sistemindeki yabancı sermayeli mevduat bankalarının risk derecelendirmesi amacıyla yapılan bu çalışmanın bir diğer bulgusu da 2014 yılında faaliyetlerine başlayan Rabobank A.Ş.'nin sistem içerisinde yıllardır faaliyet gösteren diğer yabancı sermayeli mevduat bankalarına göre düşük riske sahip olması ve sistem ortalamasının üzerinde performans göstermesi olmuştur. Ancak bu bankanın Türkiye Bankacılık Sistemindeki operasyonlarına 2014 yılında başlamış olması ve özellikle Toplam Krediler ve Alacaklar/Toplam Mevduat, Faiz Gelirleri/Faiz Giderleri ve Likit Aktifler/Kısa Vadeli Yükümlülükler gibi mali rasyolarının güçlü olması sistem ortalamasının üzerinde performans göstermesinde etkili olmuştur. Bayramoğlu ve Başarır (2018) çalışmalarında da bankacılık faaliyetlerine yeni başlayan bankaların kullandırmış olduğu fonların geri dönüşlerine yönelik mali oranlarının gelecekte de gözlenmesinin objektif olarak değerlendirme yapılabilmesi için gerekli olduğunu vurgulamışlardır.

Bu çalışmanın, Gündoğdu (2015) ve Uslu (2019)'un çalışmaları ile bazı bulguları bakımından uyumlu olmakla birlikte; Güneysu (2015), Ege vd. (2015) ve Çalışkan ve Eren (2016)'in çalışmalarıyla ise kullanılan veri seti ve yöntemlerin farklılık göstermesinden dolayı farklı sonuçlar elde edildiği görülmüştür.

5. SONUÇ

Bu çalışmada, 2017 yılsonu itibarıyla Türk bankacılık sektörünün aktif büyüklüğünün %25'ini oluşturan yabancı sermayeli mevduat bankalarının risk bazlı performansları, 2013-2017 yılları verileri kullanılarak geliştirilen CAMELS tabanlı VIKOR modeli ile analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular genel olarak değerlendirildiğinde, en düşük riske sahip olan yabancı sermayeli mevduat bankasının Deutsche Bank A.Ş. olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Almanya'nın en büyük, The Banker (2018) dergisinin yapmış olduğu araştırmaya göre ise dünyanın en büyük 15. bankası olan Deutsche Bank'ın, son yıllarda 1992 yılından sonraki en kötü performansını sergilemesine ve şubelerini kapatarak küçülme yoluna girmesine karşın Türkiye Bankacılık Sistemi'nde sergilediği yüksek performansı, çalışma kapsamında ele alınan verilerinin sadece Türkiye'deki operasyonlarını kapsamasından kaynaklanması ile açıklamak mümkündür. Dolayısıyla ilgili bankanın Türkiye operasyonlarında herhangi bir risk görünmemektedir. Ancak bir bankanın yerel performansını ölçen bir analistin, küresel veya uluslararası ölçekte faaliyet gösteren bir bankanın dış operasyonlarının da riskini analiz etmesinin önemi bu çalışmanın sonuçları ile ortaya konulmaktadır. Bu nedenle, yabancı bankaların -özellikle uluslararası düzeyde faaliyet gösterenlerin- sadece ilgili ülkedeki faaliyetlerinin takip edilmesi, bankacılık sistemindeki risklerin genel anlamda gözetim ve denetiminde bir açık oluşturabileceği göstermektedir. Çünkü bir yabancı banka, yerel ölçekte örneğin; bu çalışmada olduğu gibi sadece bir ülkedeki operasyonunda bankacılık risk yönetimi açısından en başarılı olarak değerlendirilebilirken; aynı zamanda daha büyük operasyonlarının olduğu başka bir ülkede veya bölgede önemli risklere maruz kalmış olabilir.

Son olarak, gelecek çalışmalarda, analizlerin hem daha hızlı, hem de veri madenciliği yaklaşımını entegre ederek yapılabilmesini sağlamak üzere kendisini hızla güncelleyebilen bir paket programın geliştirilmesi üzerinde çalışılabilir. Ayrıca risk derecelendirmesi için yapılan çalışmaların özellikle mevduat bankalarının ve katılım bankalarının performanslarına yoğunlaştığı görülmüştür. Buna karşın, ülkelerin üretimine, ihracatına, büyümesine ve kalkınmasına önemli katkıları olan yatırım ve kalkınma bankalarının risk analizine yönelik çalışmaların ise yeterli düzeyde olmadığı görülmüştür. Dolayısıyla gelecek çalışmalarda ilgili yöntemin yatırım ve kalkınma bankalarına yönelik çeşitli çalışmalarda uygulanması ve ampirik bulguların yayınlanmak suretiyle yaygınlaştırılması planlanmaktadır.

KAYNAKÇA

- Bayramoğlu, M.F. ve Başarır Ç. (2018) "Türk Katılım Bankalarının Risk Derecelendirmesi: CAMELS Tabanlı TOPSIS Modeli Uygulaması", Şakar, N. (Edi), İşletme & Ekonomi Yazıları, İstanbul: Beta Yayınları.
- Bayramoğlu, M. F. ve Gürsoy, İ. (2017) "Türkiye'de Faaliyet Gösteren Mevduat Bankalarının Bireysel ve Sektörel Risk Derecelendirmesi: Bir CAMELS Analizi Uygulaması", Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi, 15(1), 1-19.
- Bumin, M. (2007a) "Yeniden Yapılandırma Sonrası Türk Bankacılık Sistemine Yabancı Banka Girişi", Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Bumin, M. (2007b) "Türk Bankacılık Sektöründe Yabancı Bankalar", Ankara: Turhan Kitabevi Yayınları.

- Chen, L.Y. ve Wang, T.C. (2019) “Optimizing Partners’ Choice in IS/IT Outsourcing Projects: The Strategic Decision of Fuzzy VIKOR”, *International Journal of Production Economics*, 120(1): 233-242.
- Chu, M.T., Shyu, J., Tzeng, G.H. ve Khosla R. (2007) “Comparison Among Three Analytical Methods For Knowledge Communities Group-Decision Analysis”, *Expert Systems with Applications*, 33: 1011-1024.
- Curry, E., Fung, J. ve Harper, I.R. (2003) “Multinational Banking: Historical, Empirical and Case Perspectives”, Muulineux, A.W.ve Murinde V. (Edi), *Handbook of International Banking*, Northampton: Edward Elgar PUBLISHING.
- Çakar, V. (2003) “Yabancı Sermayeli Banka Girişleri ve Ulusal Bankacılık Sektörleri Üzerindeki Etkileri”, *Uzmanlık Tezi, TCMB Bankacılık ve Finansal Kuruluşlar Genel Müdürlüğü, Ankara.*
- Çalışkan, E. ve Eren T. (2016) “Bankaların Performanslarının Çok Kriterli Karar Verme Yöntemiyle Değerlendirilmesi”, *Ordu Üniversitesi Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 6(2): 85-107.
- Doumpos, M. ve Zopounidis C. (2010) “A Multicriteria Decision Support System for Bank Rating”, *Decision Support Systems*, 50(1): 55- 63.
- Ege, İ., Topaloğlu, E.E. ve Karakozak Ö. (2015) "CAMELS Performans Değerleme Modeli: Türkiye’deki Mevduat Bankaları Üzerine Ampirik Bir Uygulama”, *Ömer Halisdemir Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 8(4): 109-126.
- Görmez, Y. (2008) “Banking in Turkey: History and Evolution”, *Bank of Greece Working Papers*, 83: 1-41.
- Güloğlu, B. ve Altunoğlu, E. (2002) "Finansal Serbestleşme Politikaları ve Finansal Krizler: Latin Amerika, Meksika, Asya ve Türkiye Krizleri", *İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, 27: 107-134.
- Gündoğdu, A. (2015) “Measurement of Financial Performance Using TOPSIS Method for Foreign Banks of Established in Turkey Between 2003-2013 Years”, *International Journal of Business and Social Science*, 6(1): 139-151.
- Güneysu, Y., Er, B. ve Ar, İ.M. (2015) “Türkiye’deki Ticari Bankaların Performanslarının AHS ve GİA Yöntemleri İle İncelenmesi”, *Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9: 71-93.
- Karahan, Ö., & Evren, İ. P. E. K. (2013). “Türkiye’ye Yönelik Yabancı Sermaye Akımlarının Hacim ve Kompozisyonundaki Gelişmeler”, *Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 11(21), 299-316.
- İşeri, M. ve Ulsan M. (2007) “Ülkemiz Bankacılık Sektöründe Yabancı Bankaların Yeri”, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 33: 131-138.

- Mandic, K., Delibasic, B., Knezevic, S. ve Benkovic, S. (2014) “Analysis of The Financial Parameters of Serbian Banks Through The Application of The Fuzzy AHP And TOPSIS Methods”, *Economic Modelling*, 43: 30-37.
- Mazgit, İ ve Acar Balaylar, N. (2013). “Türkiye’de Yabancı Sermayeli Bankaların Etkinlik Analizi”, *Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 11(21), 317-348.
- Pedük, T. (2005) “Uluslararası Bankacılık ve Kıyı (Off Shore) Bankacılığı”, *Maliye ve Sigorta Yorumları*, 454: 1-9.
- Safiullah M. (2010) “Superiority of Conventional Banks & Islamic Banks of Bangladesh: A Comparative Study”, *International Journal of Economics and Finance*, 2(3): 199-207.
- TBB (2017) Türkiye’de Bankacılık Sistemi (1958’den İtibaren), <https://www.tbb.org.tr/tr/bankacilik/banka-ve-sektor-bilgileri/istatistiki-raporlar/59>, (04.05.2017).
- TBB (2018) <https://www.tbb.org.tr/tr/bankacilik/banka-ve-sektor-bilgileri/istatistiki-raporlar/59>, (22.03.2018).
- Uslu, A. (2019) “Türkiye’deki Yabancı Sermayeli Bankaların CAMELS Analizi ile Performanslarının Ölçümü”, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 82: 199-220.
- Wu, M., Li, C., Fan, J., Wang, X. ve Wu, Z. (2017) “Assessing the Global Productive Efficiency of Chinese Banks Using the Cross-Efficiency Interval and VIKOR”, *Emerging Markets Review*, 34: 77-86.